

Dintotdeauna, de când există mass-media, politica și-a găsit un loc important în domeniul comunicării în general și în presă în special. Evenimentele politice au fost prezentate și comentate în fel și chip, de regulă potrivit opiniilor și intereselor celor care dețin/ conduc (controlează) publicația în cauză. Este inutil a mai explica faptul că principiul potrivit căruia cine dă banii comandă muzica este valabil cu atât mai mult în cazul presei (scrise, audio-vizuale sau on-line) care funcționează din banii cuiva. Proprietarul, finanțatorul, managerul sau oricare dintre cei ce reprezintă banul, impune linia politică directoare, conform propriei sale voințe. Astfel, respectiva entitate media reflectă cu fidelitate, chiar obediență factorul politic, promovând interesele celor care plătesc, asigurând existența publicației. Desigur, există niște limite ale prezentării informației spre a o face credibilă și vandabilă, dar adesea în practică, este greu a separa știrea (informația) corectă de cea mincinoasă (fake-news) sau mai ales, de cea în prealabil prelucrată (cosmetizată) și trecută prin filtrul difuzorului (știristului) - aflat în slujba proprietarului/ finanțatorului postului/ stației media. Este lesne de înțeles că un eveniment politic și nu doar, în raport cu orientarea ideologică a celui ce-l transmite, poate fi prezentat publicului într-o anumită viziune și perspectivă totalmente diferit de modul cum același subiect este reflectat într-un alt mijloc de informare în masă cu altă orientare decât a celui alt. Sau altfel spus, ce este pozitiv pentru un factor media, pentru altul este negativ, dacă fiecare are altă apartenență ori simpatie politică, cu interese contrare. Teoretic, oricât de obiectiv și independent s-ar declara sau pretinde un instrument media, factorul politic interferează inevitabil cu acesta, rezultanta fiind o informație oferită receptorului - în acord cu interesul politic al transmițătorului. În majoritatea țărilor lumii (în Europa toate) principalul și cel mai important mijloc de informare în masă, cu audiențe uriașe în rândul populației, este televiziunea - publică sau privată. De aceea, factorul politic este direct interesat să aibă de partea sa media și îndeosebi televiziunile. Numai că, în actuala societate modernă, cu tehnica foarte avansată, există infinite posibilități de a se crea televiziuni de partid sau obediente anumitor formațiuni politice. Ca atare, acestea transmit știri, informații și alte programe electorale, în consens cu linia politică a celor care le susțin și pe care îi slujesc. În România post-decembristă s-au conturat două mari curente politice, numite mai mult sau mai puțin corect din punct de vedere ideologic de stânga și de dreapta. Nu intrăm în detalii teoretice privind definirea celor două ideologii și dacă acestea corespund comportamentului politicianilor. Până în decembrie 1989, în țara noastră a existat o singură televiziune, cea oficială, de

stat, în ultima perioadă cu un singur program de două ore pe zi, controlată și cenzurată de partidul unic (P.C.R.) și autoritățile sistemului comunist totalitar, când absolut totul era subordonat politic și orice eveniment sau acțiune se reflecta exclusiv prin prisma interesului de partid. După Revoluție, lucrurile s-au schimbat radical, câștigându-se dreptul la opinie și liberă exprimare și, implicit libertatea presei (mediei). Noua politică, parlamentară, progubernamentală sau de opoziție, a continuat să se reflecte în media de după 1989, dar de această dată, în deplină libertate de manifestare publică, fără riscul de a fi considerat dușmanul poporului și a înfunda temnițele comuniste.

Ca urmare a schimbărilor majore petrecute în ultimii 30 de ani, în prezent, în România există mai multe televiziuni de știri, fiecare trust media creându-și și un post de acest fel. Astfel, în acest moment, avem ca televiziuni de știri cu acoperire (răspândire) națională: Aleph TV, Antena 3, B1 TV, Digi24, Realitatea Plus, România TV și, sper să nu fi omis pe nimeni. Toate aceste televiziuni, fără excepție, se pretind obiective, independente, echidistante politic, dar uitându-te cu atenție la fiecare dintre ele, constăți că nu-i chiar așa. Până la un punct, este firesc să aibă simpatii politice și să susțină o anumită parte a eșichierului. E dreptul lor la opinie, ca al fiecărui cetățean de altfel, ceea ce nu e rău, deoarece publicului i se oferă posibilitatea de a cunoaște poziția tuturor părților. Deranjant este însă că adesea mint, spunând că nu au parti-pris-uri, dar în realitate tocmai asta arată, deformând grosolan adevărul. Astfel, un eveniment politic major, cum sunt de pildă alegerile, este prezentat totalmente diferit de către diverse televiziuni aservite, fiecare potrivit interesului politic al postului și mogulului său. Firmele de cablu, care (re)transmit programele televiziunilor în speță (menționate) pe teritoriul țării, nu sunt entități media, ci societăți comerciale, al căror unic țel este profitul financiar, dar indirect, servesc și unor scopuri politice, introducându-le sau nu în grilele lor, fapt ce inevitabil determină și mediatizarea politicului prin intermediul lor. Un telespectator care se dorește a fi bine informat zapează telecomanda televizorului, mutând-o de pe un post pe altul, în dorința de a găsi cele mai bune și corecte informații, pe care el le trece prin filtrul propriei sale gândiri și conștiințe și astfel, în final își formează opinia personală, în raport și de gradul său de cultură și instrucție. Opinia și atitudinea acestuia poate sau nu să coincidă cu cea servită la TV, și cu cât este mai bine informat (din mai multe surse) cu atât este mai greu de manipulat sau influențat. În acest moment, toate posturile de știri recepționate în Capitală (anterior nominalizate) difuzează emisiuni informative și talk-show-uri, care mai de care mai incendiare, majoritatea înlocuind cu succes piesele de teatru, tot mai rare în programele de televiziune.

Pentru telespectatorul apolitic, sătul de minciunile politicianilor din ultimii 30 de ani, atât cei aflați la guvernare cât și cei din opoziție, deci de toate culorile politice, talk-show-urile televizate prezintă interes și sunt urmărite cu atenție chiar dacă frizează mitocănia și intenția vădită de manipulare prin minciună, întrucât dau posibilitatea atât informării cât și distracției. În ultimă instanță, îți poți forma o imagine clară despre cei care conduc destinele țării și te poți lămuri cu cine să votezi sau nu, la viitoarele alegeri. Moderatorii caută să-i aducă la emisiunile lor pe cei mai vocali și mai acizi în comentarii pentru că știu că ei plac telespectatorilor. Nu o fac însă pentru că respectivii invitați ar avea ceva interesant de spus, ci pentru că astfel fac rating, incitându-i chiar la discuții în contradictoriu, spre a face deliciul publicului. Și reușesc, pentru că de multe ori, politicianii invitați (de toate culorile) se dau în stambă, umplându-se de ridicol, mințind cu nonșalanță și declamând un pretins patriotism sau o falsă solidaritate cu cei nevoiași. Iar audiența crește direct proporțional cu cercul oferit, din belșug. În aceste emisiuni, de regulă talk-show-uri în direct, la ore de maximă audiență și cu mai mulți invitați, se reflectă substanțial politicul, influențând serios opinia publică într-un sens sau altul, inclusiv în privința votului. Spre exemplificare, cunoscutul moderator Rareș Bogdan, după ce ani de zile a realizat talk-show-uri de succes la Realitatea TV, folosind cu patetism și un slogan convingător "Să iubiți România în fiecare zi", a intrat în politică (la P.N.L.) și a fost votat împreună cu partidul său. Asta după ce în campania electorală a promis solemn că va "desființa pensiile speciale în primele 30 de zile de când va ajunge la guvernare" - subiect sensibil, de mare

audiență și așteptare pentru majoritatea românilor. Nu este singurul caz în care un om de televiziune ajunge în politica mare. Să ne amintim de Dan Diaconescu de la OTV, care cu câțiva ani în urmă și-a făcut un partid, pe care popularul jurnalist l-a dus și în Parlament. Și exemplele pot continua... În opinia subsemnatului, în prezent sunt puține emisiuni de televiziune în care politicul să nu influențeze serios conținutul și calitatea lor și care, să nu urmărească - vădit sau subteran - interesele politicianilor din toate taberele. Până nu demult, pe eșichierul mediei românești a existat o emisiune complexă de informație, satiră și pamflet politic, pe care subsemnatul o urmăream cu plăcere și interes. Este vorba de "Lumea lui Banciu", un one man show realizat de Radu Banciu, pe B1 TV, o emisiune echidistantă politic, de umor și critică dură la adresa comportamentului necorespunzător al autorităților și politicianilor din România. Din păcate, în pragul alegerilor locale din toamna lui 2020, emisiunea a dispărut din peisajul media, lăsând un gol imens ce nu a mai putut fi acoperit de ceilalți angajați ai postului respectiv. Opinia multor telespectatori e că, după ce în repetate rânduri a fost amenințat, batjocorit și amendat (inclusiv în pandemie, sub pretextul că nu avea acte justificative, mergând acasă de la emisiune), lui Radu Banciu i s-a pus pumnul în gură deoarece critica și ironiza vehement guvernarea care, n-a suportat înțepăturile talentatului pamfletar. Versiunea oficială a fost că i-a expirat contractul de serviciu, dar la popularitatea și audiența pe care le avea, e greu de crezut că postul nu și-ar fi dorit să-l aibă în echipa sa (?!). Dispariția din peisaj a lui Radu Banciu a făcut loc în preferințele telespectatorilor unei alte emisiuni umoristice de satiră și critică aspră, fără menajamente la adresa politicianilor de toate culorile, Starea nației, prezentată de Dragoș Pătraru pe Prima TV. Dar cea mai interesantă emisiune de televiziune existentă în acest moment pe eșichierul media românesc este, în opinia subsemnatului, Culisele statului paralel, realizată de Anca Alexandrescu (fiica reputatului jurnalist Horia Alexandrescu) pe postul Realitatea Plus. Moderatoarea a venit în televiziune în 2020, după o carieră politică și administrativă de peste două decenii, în care a dobândit multă experiență în domeniul comunicării, realizând o emisiune de dezvoltări pe gustul telespectatorilor, în care arată argumentat, fără părtinire și cu dovezi jurnalistice indubitabile, gravele ilegalități și incorectitudini ale politicianilor și afaceriștilor post-decembriști care au adus mari prejudicii statului român.

De precizat că jurnalista nu și-a ascuns trecutul politic pe care și l-a asumat public, ceea ce n-o împiedică să fie echidistantă și nepărtinitoare, iar de fiecare dată când nominalizează pe cineva, îi dă drept la replică prin telefon sau invitându-l în platou. Numai că, cei incriminați, creatori și profitori ai statului paralel, în marea majoritate a cazurilor, refuză să intre în dezbateri publice cu incomoda realizatoare. Emisiunea menționată este bine-venită și utilă pentru că adevărurile istorice trebuie cunoscute în toate dimensiunile lor, cei vinovați să poată fi trași la răspundere, iar abuzurile și fărâdelegile arătate să nu se mai repete. Din păcate, prea multe emisiuni de acest fel în care politicul să nu se amestece ori să-și pună amprenta pe conținutul lor, mai rar întâlnim în media românească, deoarece există interese majore care se suprapun peste scopul de informare corectă, obiectivă și promptă a publicului: banul și ratingul (care până la urmă, tot bani înseamnă). Tot cu privire la implicarea și apoi reflectarea factorului politic în media, am reținut un fapt din campania electorală pentru alegerile prezidențiale din 2019. Președintele în funcție (atunci și acum) Klaus Werner Johannis, în calitate de candidat, a organizat în seara de 19 noiembrie 2019, la Biblioteca Centrală Universitară o dezbateri, tip conferință de presă, la care a invitat numai câțiva jurnaliști și analiști politici, selecționați și nominalizați expres de Administrația Prezidențială, fapt ce a enervat tare breasla profesională a ziariștilor. De altfel, celebrul gazetar Cristian Tudor Popescu - aflat pe acea listă, a refuzat participarea, afirmând public că nu este corect să fie invitat personal el și nu redacția din care făcea parte. Și jurnalistul Victor Ciutacu, revoltat la culme de modul cum a procedat staff-ul de campanie al Președintelui, a afirmat într-o emisiune că treaba asta cam pute, seamănă mai degrabă a convocare, spunând de asemenea, pe un ton ironic și plin de tâlc și subînțeles că speră ca toți cei convocați să fie avansați de 1 decembrie. Nu-i vorbă că și contra-candidata, Viorica-Vasilica Dăncilă, care a organizat o conferință de presă paralelă la Parlament, cu participarea mult mai largă din partea presei și telespectatorilor, s-a făcut de râs în fața jurnaliștilor și publicului, neștiind să

răspundă corect la întrebarea - capcană "Cât costă un bilet de metrou?", ba chiar a fost și ridiculizată întrucât nu cunoștea că la metrou se călătorește cu cartelă și nu cu bilet. Evident, și în aceste cazuri prestațiile politicianilor au fost prezentate și comentate diferit - diametral opus - de mijloacele de informare în masă, în raport de pozițiile și interesele politice ale fiecăruia, dar ce-i bine este că omul de rând a avut posibilitatea să vadă, să compare și apoi să aleagă în cunoștință de cauză. Așadar, factorul politic se reflectă substanțial în media preponderent în televiziune, dar nu sunt de neglijat nici celelalte segmente media - presa scrisă, audio sau on-line, cu efecte indubitabile asupra comportamentului marelui public.

Că e bine sau e rău, decide fiecare cetățean - consumator de media în raport de propriile sale opinii, convingeri, interese, preferințe și mai ales grad de cultură, educație și civism. Revista noastră, "Independența română - Independența prin cultură", totalmente apolitică și echidistantă, lipsită de orice cenzură sau imixtiune din afară, poate fi considerată un exemplu de exercitare a libertății cuvântului și a presei, în care inevitabil, se reflectă și factorul politic, dar cu obiectivitate și strictă aplicare a principiului democrației de respectare reală a drepturilor și opiniilor celorlalți, indiferent dacă suntem sau nu de acord cu ele.

Dr. Horațiu Măndășescu

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*